

Birgit Berggrenssons prædiken juleaften

Taler

Birgit Berggrensson
Præst og oversætter

Dato

24. december 2019

Sted

Timsfors Kirke, Småland

Omstændigheder**Prædikentekst**

Lukasevangeliet kapitel 2, vers 1-14

- 1 Dette hellige evangelium står skrevet hos evangelisten Lukas kap 2, vers 1-14.

De fleste plejede at beskrive Lasse som en meget rar dreng, selv om han ikke var den kvikkeste.

5

Det var derfor ikke uden en vis ængstelse, at Margrete, Lasses lærer, gik med til at give Lasse en rolle i årets julekrybbespil.

- 10 ”En af herbergsværterne, som sender Josef og Maria væk – den rolle er jo ikke så svær. Den skal han nok klare, tænkte lærerinden for sig selv.

Det var ikke helt let for ham at lære sine replikker og huske at sige dem på rette sted, men han øvede sig så meget han orkede. Og han var ekstremt stolt af sin opgave, mindst lige så stolt som indehaverne af hovedrollerne. Ingen som mødte
15 Lasse i november og december undgik at få en indbydelse til årets krybbespil.

”Du kommer vel til vores krybbespil? Det er i gymnastiksalen klokken 7
Lillejuleaften. Jeg skal spille herbergsvært fortalte han til kassedamen i
supermarkedet, til fodboldtræneren, til buschaufføren og til alle naboerne.

20

- De fleste, som havde fået indbydelse til krybbespillet dukkede faktisk op, selv de, der ikke havde børn på skolen. Gymnastiksalen var helt fyldt af mennesker, når de nervøse skuespillere kikkede ud fra omklædningsrummet. Lærerinden var lidt i tvivl om, hvad hun havde vovet sig ud i, da hun så en bleg Lasse rable sine
25 replikker af sig om og om igen, stammende og i forkert rækkefølge. Men - nu var det for sent at fortryde noget.

Da tæppet gik op, virkede det som om nervøsiteten var forsvundet hos de fleste.

30

Josef og Maria gjorde en strålende indsats, da de traskede frem på scenen og fortalte publikum, at de var på vej til Bethlehem for at blive skrevet i mandtal. Men hvor skulle de bo, og hvordan skulle det gå for Maria, som jo kunne føde når som helst.

35

Nu var de kommet frem til herberget, og Josef bankede på. Lasse lukkede døren op og med blikket fæstnet et eller andet sted i det fjerne, sagde han med høj monoton stemme: "Hvad vil I?"

40

"Vi søger et sted at overnatte, svarede Josef."

"Her kan I ikke bo. Her er fuldt besat. I må gå et andet sted hen" sagde herbergsværten Lasse, stadig med blikket et sted langt borte.

45

"Vi har spurgt overalt. Er der slet ikke plads her til os?"

"Der er ikke plads til jer her" svarede Lasse med fast stemme, men nu flakkede blikket lidt, og for første gang så han direkte på Josef og Maria. Et øjeblik stod han helt stille.

50

"I må søge plads andetsteds" hviskede lærerinden fra sufflørkassen.

"I må søge plads et andet sted" gentog Lasse.

55

Josef og Maria vendte sig om og begyndte at gå videre mod næste dør, hvor de ifølge manuskriptet ville få tilbudt en plads i stalden.

Men denne herbergsvært havde endnu ikke lukket døren. Lasse stod i døråbningen med åben mund og så efter det trætte par. Panden var rynket af bekymring og tårerne var på vej til at flyde.

60

"Gå ikke Josef" råbte han pludselig. "Kom tilbage og tag Maria med." Et bredt smil bredte sig over hans ansigt. "I kan godt få mit værelse.!"

65

Da tæppet faldt ti minutter senere, var der helt stille nogle sekunder, men så bragede bifaldet løs.

70 Nogen i publikum mumlede, at dette da var et underligt krybbespil, men de
allerfleste gik hjem med følelsen af, at dette var det bedste krybbespil, de
nogensinde havde set.

75 Umiddelbart kan man tilslutte sig dem, der var begejstrede, for denne dreng får
lige netop formuleret selve kernen i Jesu lære, nemlig at vise barmhjertighed – at
elske sin næste. Det har vi alle sammen brug for at høre den ene gang efter den
anden, ikke bare i forbindelse med juletidens krybbespil.

80 Omvendt kan man med god grund indvende, at det var et besynderligt
krybbespil, for med sin hjertevarme indbydelse til at få hans værelse, fjerner
denne Lasse hele pointen fra juleevangeliet, som netop går ud på, at Jesus blev
født i en ussel stald, fordi verden allerede ved hans fødsel fornægtede ham.

85 I det hele taget er juleevangeliet – nok verdens mest elskede beretning – en
beretning, der næsten ikke kan være mere kikset – mere uperfekt.

90 Maria er en meget ung pige, så vidt vi ved endnu ikke fyldt 20 år, som venter
barn uden at være gift, og den mand hun rejser med, er nok hendes forlovede,
men er ikke far til barnet. Faderen er hvad vi i vore dage ville betegne som
ukendt donor. De kan ikke blive registreret i den by, de bor i, så Maria kan føde
i fred og ro og få hjælp af slægtninge, de skal rejse langt under frygtelige
betingelser; det er hårdt i niende måned at sidde på en æselryg over så lang
afstand; da de ankommer til Bethelem, hvor de skal registreres – man holdt
mandtal for at kunne opkræve skatter - kan de ikke engang få tag over hovedet.
Situationen kan næsten ikke blive værre – Maria er en ung førstegangsfødende
95 kvinde og der er ingen til at hjælpe hende. Værre endnu - dårligt nok er barnet
født, førend de må flygte over hals og hoved til Ægypten, fordi kong Herodes vil
dræbe alle drengebørn under 3 år for at komme Jesus til livs.

100 Når det er denne mildest talt uperfekte fortælling vi fejrer juleaften, kan man
spørge sig selv, hvorfor alle mennesker så nu til dags gør sig så mange
anstrengelser for at kunne fejre den perfekte jul. Intet mindre kan gøre det. Vi
bruger alt for mange penge og alt for mange kræfter på at gennemføre en fest,
hvor intet kan kritiseres.

105 Maden skal være perfekt, og der skal være alt det, der plejer at være i den enkelte

families traditioner. Et år blev vi advaret i medierne om, at ænder fra en bestemt leverandør var livstruende at spise og jeg var forberedt på at smide anden usteget i skraldespanden, indtil det viste sig kun at gælde andebryst. Men hvad havde det
110 dog ødelagt ved en juleaften at skulle have spist frikadeller eller en ostemad, fordi det ikke mere var muligt at købe noget andet? Julens budskab ville ikke være ændret en tøddel af den årsag.

Også gaver skal være perfekte – alle skal helst have præcis det de har ønsket sig i
115 henhold til specifikke ønskesedler – rent faktisk har de fleste her i landet mere end de behøver i forvejen og kunne sagtens til jul nøjes med en enkelt lille sjov gave, som giveren selv havde fundet på. Julebudskabet nævner ganske vist guld, røgelse og myrra, men mindre kan vel gøre det, hvis man ikke hører til de hellige tre konger.

120 Vore dages patchwork familier har ikke gjort det nemmere at holde den perfekte jul – hvem skal man holde juleaften sammen med, og hvordan undgår man at skuffe eller såre dem, man ikke kan være sammen med?

125 Den egentlige gave – den vi alle sammen får juleaften – er vi tilbøjelige til at glemme midt i julepynten og de andre gaver.

I juleevangeliet, som I lige har hørt, lyder budskabet fra englen: ”I dag er der født jer en frelser i Davids by...”

130 Født jer siger englen – der nævnes ikke bare, at et barn er blevet født, men at det er født os – barnet er til os.

Hvorfor er det vigtigt, kan I spørge.

135 Julen er ikke bare en dato i en kalender. Det er ikke bare en årlig helligdag. Det er ikke en dag, hvor selvished og materialisme skal fejres. Julen er fejringen af en begivenhed, der fik himlen til at synge, en begivenhed, som gav stjernerne på nattehimlen et nyt skær. Julen fortæller os, at på et bestemt sted, på et bestemt
140 tidspunkt blev en særlig person født. Den person var med den ældgamle kristne tros ord: Gud af Gud, lys af lys, sand Gud af sand Gud – Herren Jesus Kristus. Himlen var kommet til jorden for at frelse os – Gud overlod os ikke til os selv på tilværelsens veje og vildveje.

På tidspunktet for Jesu fødsel levede mennesker ifølge Det gamle Testamente med vold, krig, utroskab, incest, bedrageri, mord og en række strenge regler om hvem man måtte omgås, hvad man måtte spise, hvordan man skulle bede osv. Kvinder og børn, syge og fattige regnedes ikke med til samfundet som
150 mændenes ligeværdige – altså i udtalt grad hvad vi ville betegne som et syndigt liv.

I Johannesbrevet, som jeg også læste, står der, at Gud elskede os først, og julen er Guds reminder om, at vi ikke er alene. Gud åbenbarede i Jesu liv, død og
155 opstandelse en forsonende kærlighed, der frelser os fra ensomhed og adskillelse. Vi er ikke alene, Gud er steget ned fra himlen for at fortælle os, at han elsker os!

Guds hellighed kræver, at al synd straffes, men Guds kærlighed sørger samtidig for udfrielse og frelse til en fortabt og syndefuld verden.

160 På overfladen har verden forandret sig radikalt siden den første jul, men dybt inde er vore problemer de samme, for de er indre problemer, hjertets problemer. Guds fred og kærlighed findes i hjertet hos dem, der har stolet på hans nåde. Og i samme omfang som verden har troet på Kristus, har den også haft fred. Men
165 det ser unægtelig ikke ud, som om der har været den store tro på ham.

Der var ikke plads til ham i herberget, da han lod sig føde. Ikke plads til kongernes konge? Nej, men plads til alle mulige andre og til andre konger. Der var ikke plads til Jesus dvs. til Gud i den verden, han havde skabt. Tænk engang!

170 Tilbage til herbergsværten i juleevangeliet. Han var ikke fjendtlig, han var ikke modstander af Josef og Maria. Men hans herberg var overfyldt med mennesker, der skulle registreres, han havde hænderne fulde, og hans opmærksomhed var et andet sted. Måske sagde han til dem: "Jeg ville ønske, jeg kunne hjælpe jer, men
175 jeg må prioritere. Det er nu en gang en forretning og det barn, I venter kommer ikke mig ved. Jeg er ikke nogen hårdhjertet mand. Derovre er stalden, I er velkommen til at benytte den, hvis I ønsker. Det er det bedste jeg kan gøre. Nu må jeg tilbage til arbejdet. Mine gæster venter på mig." Det er det svar, millioner af mennesker også giver i dag. Det er det åndsfraværende svar – ikke hård
180 modstand, ikke rasende had, men mangel på interesse for åndelige ting. Nogle af os har simpelthen for travlt til at byde Kristus velkommen i vore liv og som den lille Lasse sige: "I må gerne få mit værelse."

185 Gud kom til verden for at vise os, at han er kærlighed. Han lod sig føde som et
fattigt menneskebarn og blev svøbt i klude og lagt i en krybbe. Langfredag blev
han svøbt i klude og lagt i en grav. Den Gud, der ønskede at frelse os, var
uønsket fra fødsel til død. Krybben og korset er to sider af samme sag.

190 Tingene har ikke forandret sig så meget siden den nat i Bethlehem for mere end
2000 år siden. Verden er stadig præget af krig, vold, bedrageri, utroskab, drab og
svigt. Gud befinder sig stadig i yderkanten af de fleste af vore liv. Vi passer ham
ind, når det er belejligt for os, men vi bliver irriterede, når han stiller krav til os
om én bestemt levevis i henhold til hans vilje. Vore liv er så opfyldt af alverdens
195 ting. Der er så meget, der skal gøres. Men i vore travle liv er vi i fare for at
udelukke ham, der skabte os, fra vore hjerter og fra vore liv.

Sørg for, at der er en plads i dit hjerte til Gud –i hans kærlighed er der altid en
plads til dig! Det er budskabet fra barnet i krybben.

200

AMEN

Lov og tak og evig ære være dig, vor Gud, Fader Søn og Helligånd, du som var,
er og bliver en sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al
205 evighed.

AMEN

Kilde

210 Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

215 Anden tekstrække, Juleaften, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/birgit-berggrenssons-praediken-juleaften>

220